Kontrakt 1811 – «Stipendordningen for skogfag»

Velg Skog

Sluttrapport – Stipendordningen

Bakgrunn

I 2006 var det kun fire studenter som startet på Bachelor i Skogfag ved daværende UMB (nå NMBU). Dette var det laveste antall studenter på skogfag siden 1985. Søkertallene hadde på dette tidspunktet vært synkende over flere år og representerte en fare for at skogbruksnæringen i framtiden ikke ville få dekket sitt kompetansebehov. Lave søkertall resulterte også i en reell mulighet for nedleggelse av skogbruksstudiene ved UMB, med de negative konsekvensene dette ville få for skogforskningsmiljøene tilknyttet UMB.

Med dette som bakgrunn ble Skoglauget etablert i 2008 med formål å styrke rekruttering og utdanning innen skogfag, spesielt ved UMB. Følgende hovedmål ble definert for Skoglaugets arbeid:

1. Skoglauget skal bidra til å sikre skogbasert næring og samfunnet riktig og kvalitetsmessig god kompetanse som skal sikre verdiskapning og bærekraftig ressursforvaltning.
2. Skoglauget skal bidra til å sikre skogfaglig utdanning i Norge på universitetsnivå og andre nivåer som er viktig for næringen.
3. Skoglauget skal være et kontaktorgan mellom næring, institusjoner, forvaltning, studenter og studiesteder.
4. Skoglauget skal være et samarbeidsforum for studieprogrammet i Skogfag institutt for naturforvaltning (INA), Universitetet for miljø- og biovitenskap (UMB) og næring, industri og forvaltning knyttet til skog og utmark.
5. Skoglauget skal bidra til å sikre kvaliteten på studiene på INA og andre relevante studiesteder ved å gi innspill basert på samfunnets og næringens behov.

I 2008 ble det av Skogbrukets Landsforening (SL) og UMB foretatt analyser som viste at skognæringen hadde en aldersfordeling som tilsa store utfordringer framover. I privat skogbruk og offentlig forvaltning lå andelen i aldersgruppen 50 – 62 år på nesten 40%, mens den for mannlige arbeidstakere i SSBs statistikk generelt, til sammenligning lå på 22%.

Opprettelse av Stipendordningen

Som ett av flere tiltak for å øke rekrutteringen til skogfag ved UMB, ble det i 2010 etablert en stipendordning med tanke på tildeling av stipend til utvalgte studenter.

Styret i Skoglauget ble i styremøte 19. februar 2010 enige om følgende hovedelementer som grunnlag for stipendordningen:

- Det er kompetanse på mastergradsnivå som vil være kritisk framover. Det er kun UMB som tilbyr dette nivået i Norge i dag.
- Et begrenset insitament på bachelor-nivå er aktuelt for å markere at næringen ønsker nye studenter velkommen.
- Stipendet skal være et elitestipend kun til de aller beste. Det skal være mulig å oppnå stipendet for halvparten av studentene, men det skal stilles karakterkrav.
- Det er ønskelig med et stipend til beste masteroppgave. Her skal næringen sammen med UMB avgjøre kriteriene. Utdelingen skal brukes aktivt til å markere både næringen og aktuelle problemstillinger næringen er opptatt av.
- Ordningen må gå over flere år for å gi effekt. Den må starte allerede i år (2010), for å benyttes i næringens, Skoglaugets og UMBs markedsføring av skogstudiene. Samtidig bør den ikke strekke seg over for mange år. Næringen forventer at UMB i løpet av perioden selv

skal ta mer aktivt ansvar for markedsføring av studiene. Stipendet skal sikre en god start og gi næringen en tydeligere posisjon i arbeidet med kompetanseutvikling og rekruttering.

Basert på hovedelementene nevnt ovenfor, ble følgende kriterier for stipendtildeling endelig vedtatt av Skoglaugets styre den 29. september gjeldende for studieåret 2011/2012:

Bachelorstipend	• 12 studenter. Pengestipend kr 3000,- utbetales etter fullført 1. studieår. Bokstipend kr 4000,- ved starten av studieåret. • Ved studieavbrudd betales pengestipendet tilbake. • Ordningen gjelder også for studenter som i løpet av 1. studieår skifter fra annen studieretning til Skogfag. • Studentene kan ikke være registrert som aktive på flere studieprogrammer.
Mastergradsstipend	• Kr 50 000 per student i beste halvdel av kullet. 1. utbetaling i 2012. • Krav om fullført på normert tid. • Kriterier for utvelgelse: vektet gjennomsnitt av masteroppgave og emner.
Master(oppgave)pris	• Kr 50 000 for beste masteroppgave. • Komite på 3 medlemmer velger beste oppgave. • Oppgaven skal ha faglig kvalitet og relevans for næringen. • Krav om levering på normert tid.

Følgende tidsperspektiv ble satt for ordningen:

- Startstipend for Bachelor; 2010 – 2017
- Mastergradsstipend; 2012 – 2017
- Beste masteroppgave; 2012 – 2017

Kostnader og finansiering

Den skisserte stipendordning ble gitt en ramme på ca 3,7 millioner kroner, finansiert av næringa sjøl (andelslagene og Norskog) med 54 % og det resterende fra næringsfond. Tilsagn om tilskudd fra Skogtiltaksfondet på kr 600.000 ble gitt i 2010. Fra Skogbrukets Verdiskapingsfond ble det gitt inntil kr 600.000 for 2011.

Basert på stipendordningens kriterier og tidsperspektiv ble følgende lagt til grunn i prosjektsøknad til Skogbrukets Verdiskapingsfond:

Kostnader	**2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**Totalt**
Bachelor-stipend	70.000	110.000	117.000	134.000	152.000	169.000	187.000	84.000	
Master-stipend			400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	400.000	
Beste Masteroppg			50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	
SUM	70.000	110.000	567.000	584.000	602.000	619.000	637.000	534.000	3.723.000

Administrasjon

Stipendordningen har blitt markedsført gjennom media og Velg Skogs hjemmeside. Undersøkelser blant skogfagstudenter har vist at den har vært godt kjent og at den har vært medvirkende til studievalg.

Velg Skog ble opprettet i 2011 og Velg Skogs prosjektleder har hatt ansvar for å administrere skoglaugets stipendordning, og har sørget for at studenter på Bachelornivå hvert år har kunnet søke om «bokstipend» og «oppstartsstipend».

Mastergradsstipendene har siden første utdeling i 2012, blitt gitt til den beste halvdelen av kullet.

Stipend for beste masteroppgave har fra samme år blitt tildelt den studenten som har skrevet den beste masteroppgaven. Oppgavene har blitt bedømt av en egen jury, sammensatt av representanter fra NMBU, LMD og næringa sjøl.

Innbetalinger og utbetalinger av stipendordningen 2010 - 2017

Oversikt over årlige inn- og utbetalinger til/fra stipendordningen følger vedlagt. Denne viser at det totalt er innbetalt kr 3 207 385, mens totale utbetalinger i form av stipend, har vært 3 246 309. Det er altså utbetalt kr 38 924 mer i stipend, enn hva som har kommet inn fra giverne.

Tilskudd på kr 300 000 fra henholdsvis Skogtiltaksfondet og Skogbrukets Verdiskapingsfond, til sammen kr 600 000, er inntektsført i 2011. Jfr. kontrakt 1811 mellom – Verdiskapingsfondet og Skoglauget om en totalbevilgning på kr 600 000, er kr 300 000 av disse inntektsført i 2018.

Tildeling med synliggjøringseffekt av skogbruksnæringa

Den årlige tildelingen av masterstipend til halvparten av de beste studentene ved NMBU, samt tildelingen av stipend til studenten som har skrevet den beste masteroppgaven har i seg selv bidratt til synliggjøring av skogbruksnæringen.

Årlig tildeling har blitt gjort av landbruks- og matministeren, med pressen til stede. Dette har foruten omtale i skogbrukets egne tidsskrifter også bidratt til medieomtale, spesielt i lokalamedia fra hjemstedet til de enkelte studentene.

Seks av de åtte masterstudentene fra NMBU 2017, som hver mottok kr 50. 000 i Masterstipend fra landbruksminister Jon Georg Dale. Ida Aarø i forgrunn mottok også kr 50.000 for beste masteroppgave.

Konklusjon

Søkertallene til skogfaglig utdanning har vist en oppadgående trend siden etableringen av Skoglauget/Velg Skog. Det er imidlertid ikke mulig å konkludere om, og i så fall hvor stor grad, dette kan tilskrives Velg Skogs tiltak for økt rekruttering generelt og/eller i hvor stor grad stipendordningen har spilt inn. Undersøkelser blant studentene, og i skogbruksnæringen viser i hvert fall at stipendordningen er godt kjent.

Veien videre

Skoglauget besluttet på sitt årsmøte i 2017, å endre navn til Velg Skog for å videreføre rekrutteringsarbeidet som har blitt drevet av prosjektet Velg Skog, herunder stipendordningen.

I 2018 vil det bli utdelt 1. bachelorstipend à kr 25 000 til den beste skogfagstudenten på Evenstad og 3 masterstipend à kr 50. 000 til de beste masterstudentene ved NMBU. I tillegg stipend på kr 50 000 for den beste masteroppgaven. Finansiering av stipendordningen videre framgår av vedlagte finansieringsplan for «nye Velg Skog».

Vedlegg:

Regnskap – Oversikt over innbetalinger og utbetalinger for stipendordningen 2010 -2017

Finansieringsplan for «nye Velg Skog»

Oversikt over innbetalinger og utbetalinger av stipendordningen 2010-2017

									Total Sum
Innbetalt	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	
Viken Skog	34,567	105,942	109,118	112,481	115,658	119,021	99,776		
AT Skog	15,640	47,933	49,370	50,892	52,329	53,851	45,144		
Mjøsen	15,640	47,933	49,370	50,892	52,329	53,851	45,144		
Glommen	19,923	61,062	62,892	64,831	66,662	68,600	57,508		
NORSKOG	10,260	31,447	32,390	33,388	34,331	35,329	29,616		
Havass	3,586	10,991	11,320	11,670	11,999	12,348	10,351		
Skogtiltaksfondet	300,000					300,000			
Verdiskapningsfondet	300,000							300,000	
SUM	699,616	305,308	314,460	324,154	333,308	643,000	287,539	300,000	**3,207,385**
Utbetalt									
Bachelorstipend 1. år	44,000	49,120	83,157	48,000	164,000	246,000	136,000		
Bachelorstipend 2. år	41,900	33,000	62,356	49,836	45,940	74,000	69,000		
Masteroppgave		50,000	50,000	50,000	50,000	50,000	50,000		
Master beste 1/2		250,000	250,000	300,000	300,000	300,000	400,000		
SUM	85,900	382,120	445,513	447,836	559,940	670,000	655,000		**3,246,309**
								Resultat	- 38,924

Budsjett og finansiering Foreningen Velg Skog

Finansiering av Foreningen Velg Skog inkl. stipendordningen 2018

Kostnader Stipend mv.	
Årlig bachelor og masterstipend (1X25.000 og 4X 50. 000)	225 000
Arrangementer	250 000
Andre kostnader skoglauget	100 000
Sum	575 000
Kostnader Velg Skog	
Personalkostnader	800 000
Driftskostnader	135 000
Regnskap/revisjon	50 000
Reise	90 000
Annet	
Aktivitetsbudsjett	500 000
Sum	1 575 000
Sum kostnader Velg Skog og Skoglauget	2 150 000
Finansiering	
SL	300 000
NHO	150 000
Skoglauget *	500 000
LUF	1 000 000
Fond:	
Skogtiltaksfondet	100 000
Verdiskapingsfondet	100 000
Sum finansiering	2 150 000

* Skoglauget finansieringsplan

Kontigenter 25stk.	250 000
Andel	250 000
Sum	500 000

Finansiering	Kubikk 2016			Andel
Viken Skog	2 300 000	250 000	22,70 %	56800
Glommen skog	1 934 000	250 000	19,12 %	47950
Norskog	1 354 520	250 000	13,30 %	33400
Allskog	1 167 860	250 000	11,50 %	28850
Mjøsen skog	1 165 000	250 000	11,50 %	28850
AT Skog	991 000	250 000	9,70 %	24400
Sbskog	806 774	250 000	7,90 %	19900
Vestskog	397 812	250 000	3,90 %	9 850
Sum	10 116 966			250 000